

Redacția:
Strada Beriului Nr. 2.

Toate manuscrisurile ce privesc conținutul foii sunt a se adresa redacției.

Manuscrisurile nu se înapoiază — Epistole nefrancate nu se primesc.

Un număr costă 16 bani.

ACTIVITATEA

Foaie politică, economică, socială și literară.

Administrația:
Strada Beriului Nr. 2.

Prețul de abonament:
pe an 8 cor., pe 1/2 de an 4 cor., pe trei luni 2 cor.
Pentru România și străinătate
Pe an 20 franci.

Inserțiunile se acordează conform
tarifului obicinuit.

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

🌿 Apare în fiecare Joi. 🌿

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

Repriviri.

Cu numărul de față încheiem un an de muncă grea, de muncă cu atât mai grea, cu cât am avut înaintea noastră un teren încă nelucrat, cu cât nu am avut nici chiar uneltele de lipsă spre muncă. Am muncit însă fără odihnă, am aruncat în ogrorul întins sămânța muncii și avem nădejde că sămânța aruncată va și aduce roadele dorite.

Că într-o zi două n'o să ne ajungem ținta, o știam înainte. A trebuit să dăm naștere unui proces de dezvoltare și ca la ori-ce proces, fie acela de natură juridică, chemică sau politică, se recere vreme și la acest proces. Nu noi am dat naștere curentului «activității politice», acest curent a existat de mult între noi Români, noi am voit numai să dăm acestui curent o direcție hotărâtă, să scoatem un organ care să exprime ideile «activității» și în jurul căruia să se grupeze toți cei-ce sunt una cu noi.

Că ne-am ajuns ținta pe deplin ori nu, va arăta viitorul, dar și până atunci, rezultatele ajunse în scurtul interval de un an de zile, ne îndreptășesc să dăm expresie convingerii noastre, că prin scoaterea «Activității» am umplut un gol simțit, că am lucrat în interesul bine înțeles al poporului românesc.

Asta au dovedit-o și celelalte toi românești prin schimbarea poziției lor față de politica «activității». Pe când, la început, toate erau fățiș în contra ori-cărei schimbări privitoare la pasivitate, mai apoi, cu deosebire în urma alegerilor dietale, au început a discuta avantajele unei eventuale schimbări de

front și în sfârșit a pleda, mai pe față, mai tăcând, pentru activitatea politică a Românilor.

Alegerile decurse ne-au învățat a-nume două lucruri mari, și anume în locul întâi că pentru noi Români pasivitatea e o tactică cu neputință de observat, dat fiind că masele alegătorilor noștri se recrutează din păturile inculte ale poporului și că e o tactică care nu-i iertat s'o observăm, fiindcă, precum am mai amintit-o, e neiertat să împedeci poporul vreme mai îndelungată dela folosirea unui drept constituțional, singurul drept care îi trezește simțul că și el e om, că și el numără; al doilea lucru e apoi, că ne-am convins că cea mai mare parte dintre alegători au ajuns la conștiința celor expuse mai sus și că perseverând pe lângă politica lor de pasivitate, foile amintite își primejduesc numai propria existență, perzându-și rind pe rind aderenții-abonați.

Am stăruit întotdeauna ca în lupta ce aveam de gând să ducem, să fim logici și constanți. Dela aceasta nu ne-au putut abate nici atacurile deschise și ascunse alor celelalte foi, nici uneltirile tănuite ale unor bărbați, căror prin scoaterea acestui organ le-am turburat apele.

Acum când încheiăm întâiul an și stăm pe pragul unui nou an de muncă și luptă, ne dăm bine seamă de ceea-ce am făcut și de ceea-ce ne mai rămâne să facem. Întâia noastră țintă ce am avut-o în vedere și care în parte am și ajuns-o, dovadă bărbății grupați în jurul foii noastre, a fost să convingem alegătorii români despre relele ce ni-le-a adus pasivitatea întâșoșându-le totodată și binele ce trebuie să ne aducă abandonarea ei, a doua țintă, spre ajunge-

rea căreia vom tinde de acum înainte, va fi disciplinarea elementelor cucerite, obicinuirea lor la luptă politică.

Ca să putem ajunge această țintă am văzut că organul nostru va trebui să pătrundă mai adânc în masele poporului, acest izvor pururea viu de putere națională, și pentru aceea am și redus prețul foii noastre la jumătate pentru plugarii români.

La câștig material n'am rîvnit și n'o să rîvnim nici de acum înainte; binele poporului român, dragostea noastră pentru el sunt motivele cari ne-au condus până acum și acestea ne vor conduce și în al doilea an de luptă.

Veacul de Aur.

Sub acest titlu a apărut în „J. W. Extrablatt” următorul articol interesant:

„Din țara minunilor a lumii noue, Statele-Unite a Americii-de-Nord, ne sosește o veste, care cu drept cuvânt se poate considera de un început al erei de aur. Ovidius Naso, cel mai original poet al marelui popor roman, ne-a zugrăvit în cele mai atrăgătoare culori timpul acesta, în care toți oamenii vor trăi în armonie deplină și se vor deprinde cu binele și dreptatea fără de a fi constrinși prin lege și fără respect la plată și pedeapsă; timpul în care tigrul și mielul împreună vor paște, fără-ca acesta să se teamă de ghiarele și colții aceluia.

Ca și această descriere paradisiacă, tocmai așa de fabuloasă sună și depeșa din New-York, că la inițiativa federațiunii civile e conchemată o adunare de reprezentanții capitaliștilor, lucrătorilor precum și a publicului consumant, s'a constituit un comitet din 36 membri, cari se desbată întrebarea unei armonice conlucrări de capital și muncă și să împedecă pentru viitor diferențele ce se ivesc tot mai des între capitaliști și muncitori.

Adunarea care a luat conclusele acesteia și din mijlocul căreia s'a ales comitetul nu stă din niște visători ideologici, de cari și capitaliștii și muncitorii numără destui în șirurile lor, fără din niște bărbați foarte serioși și profund cugetători, cari au devenit mari prin vieța practică și tari în lupta pentru existență.

Cum se pare impulsul la această acțiune, care-și află expresiunea în constituirea comitetului de 36, l-a dat fructificarea învățăturilor pe cari și capitaliștii și muncitorii le-au scos din lupta uriașe ce au purtat-o cești din urmă contra industriei de fer și oțel Morgan; ambe părțile de luptă și-au cauzat atunci reciproc rane greu de vindecat. Practici precum sunt Americanii și-au pus întrebarea, că ce mijloace să aște prin cari în viitor să se evite asemenea lupte, ce nu aduc nici un folos, fără numai pagube enorme și unei și altei părți? Din asemenea considerări învitate federațiunii civile a aflat aprobarea tuturor cercurilor interesate atât a capitaliștilor și muncitorilor, precum și a publicului, căzând cu toții de acord, ca să pună odată capăt viitoarelor lupte sociale cu urmările lor atât de deastroase.

Dacă i-ar succeda comitetului instituit spre acest scop a complana diferențele de interese ce au existat până acum între capitaliști, muncitori și publicul consumant, atunci ar fi deslegat nodul principal al chestiei sociale. Deși nu trebuie să dubităm la deslegarea definitivă a acestei chestii seculare, dar pare-că nu-ți vine a crede, că soluția ei ar fi așa aproape și că numai dela capacitatea acestor bărbați ar depinde ca să se pună capăt luptei zilnice sociale și să se inaugureze era veacului visat de aur.

America de multe-ori a surprins Europa, și nu arareori cu lucruri neplăcute; ar fi însă cea mai plăcută surprindere pentru noi, dacă i-ar succeda și rezolvarea acestei probleme, cu care până acum sute de bărbați distinși înzadar și-au sfârșit capul și în chipul acesta ne-ar scăpa și pe noi de grija ce ne-o causează nesiguranța în privința dezvoltării viitorului social.

FOIȘOARA

Doruri și speranțe.

Turin, 17 VII. 1872.

Să trăești în mijlocul unui popor liber, între un popor cult; să vezi lățirea ideilor democratice, republicane; să observi încercările, emulațiunea de a sta în toate paralele cu ceialalți mai înaintați; să vezi mișcare, viață, entuziasm, apoi să faci asemănare cu cele de acasă, cu conaționalii tăi, și să simți durere, rușine, ca fiu al poporului aceluia mareș, roman, pentru degenerarea noastră. La noi și între noi astăzi domnește nepăsarea, ba și capuplucarea; ideile stagnează, cugetarea, curagiul, valoarea antică perdute.

„Sângele fiilor tăi s'a corupt, inima lor a îmbetrănit”. — Ce drept, ce adevăr?

Dar generațiunea nouă, fii din 1848, botezați cu sângele libertății, ce fac? Au uitat doară crezul botezului? Ear ceialalți crescuți de mame, deși nu sclave, nu-și aduc aminte de mame, de părinți?

În toate părțile tăcere adâncă, sau rușine, servitute. Și să sperii în viitor, să nu-trești dorul despre unitate și libertate! Educațiune, educațiune, alte idei, alți oameni, altă junime! La noi cultura generală, instrucțiunea poporului, stă foarte rău. Fără cultură ideile de libertate și unitate sunt imposibilități, utopii. Am rămas înapoi și dacă voim a fi, este extremă necesitate de a înainta; altcum puținii pot tot visa, și secul va trece și progresul ne poate șterge de pe fața pământului.

Dealungul „Corso del Re”, sub platanii umbroși, de multe-ori țeseam planuri, ne încercam cu fratele Drăgescu de a afla moduri spre înaintarea culturii populare, spre lățirea ideilor nouă și spre recâștigarea gradului, ce ni-se cuvine, ca fiii Romei.

Inimă simțitoare, poetul Drăgescu, curagiosul Horia, are mare încredere în popor, în simțul și judecata țeranului. Interesul, zice el, a putut corupe inteligența, poporul însă a rămas intact; să-i dăm educațiune și ne-am regenerat.

Dacă domnașii noștri ascultă cu nebagare de seamă sau suris, cuvintele unitate prin republică, aceasta va să zică, că nu se simt capabili a fi demni părinților, au uitat strămoșii.

Fără de sacrificii nu se poate obține

nimic. „Viața noastră azi e viață de post, și Paștile vor fi departe, dacă vom fi pururea cap plecat. Dormim de mult și din vulturi am devenit liliaci”.

Mult, mult ne lipsește, avem necesitate de o regenerare. Trebuie să avem agerimea ochilor spre a nu ne orbi când privim figurile trecutului. Noi trebuie să ne știm sacrificia, să voim a lupta; altcum nu știm cum se va împlini și când ideea sublimă expusă în cântecul „Doruri și speranțe” (de Drăgescu) prin simpaticul și ardentul cântător de amor, de patrie:

Va veni veni odată, timpul cel demult dorit
Când din Tisa în Marca-neagră și din Nistru
în Balcani

Va fi liber, va fi mare, unit poporul roman.

(Copie fidelă).

Școală și funcționarism.

Arapii au o vorbă într-o rugăciune a lor: Sus e fumul, jos e ceața și la mijloc gol de veci. Fumul e cel ce nizește tot în sus până ce pierce, ceața nizește tot în jos și se îngroașă până ce nu mai vezi nimic prin ea, iar în văzduh între fum și ceață — nu mai e nimic.

Arapii s'au gândit la ale lor, dar' par'că s'au gândit la ale noastre, ale Românilor. Sus e fumul, boerimea noastră, care nu se mai îngrijește de moșiile moștenite, ci le lasă pe seama ori-cui vrea să le ia cu arândă, iar ea are o singură grijă, cum es toate averile prin Franția și mai știu eu pe unde. Fum ce se înalță până pierce. Jos e ceața, poporul plugar uitat acolo unde e, care neputând să se ajute singur și neștiind cum, căci îi lipsește pilda, rămâne tot în obiceiurile vechi ale muncii câmpului, și astfel răul tot sporește. Ceața ce se îndeasă mereu. Iar la mijloc — gol de veci.

La mijloc ar fi să stea negustorii și industriașii, toți cei cu profesii libere, un strat de oameni puternici prin munca lor, ca țeranii, și tari prin averea lor, ca boerii. Îi avem și noi, fără îndoială, dar ei nu sunt nimic alta pe lume de cât — alegători în colegiul al doilea. Ba și funcționari. Mai ales funcționari ai statului. Dar' funcționarii, când e vorba de o națiune, de un popor, nu de un stat, ei nu sunt oameni în număr cu ceialalți, nu numără, cum nu se numără soldații garnizoanei între locuitorii statornici ai unui oraș.

Este o vorbă mult spusă: Carul statului. Acum, inima carului, care e partea de

În iubirea de patrie.

Pământul pe care ne-am născut și pe care am crescut este patria noastră. Numai popoarele pot vorbi de o patrie a lor, oamenii singurateci însă numai când fac parte cu întreg sufletul dintr'acel popor care vorbește de o patrie a sa.

În mijlocul unui popor se găsesc mulți oameni singurateci ori în grupe mari, cari au o naționalitate străină, deci nu fac parte cu sufletul dintr'acel popor, iar pământul pe care locuiesc din întâmplare nu este patria lor. Prin urmare, nu ajunge să fii născut din ori-ce părinți străini pe pământ românesc, ori să fi crescut în mijlocul Românilor, ca să zici că faci parte din poporul nostru și că acest pământ este patria ta. Nu ajunge, că știi românește, ca să te zici Român, precum nici papagalul n'are dreptul să se creadă ființă vorbitoare fiind-că știe îndruga câte-va vorbe.

Patria Românilor a fost și este pe amândouă coastele Carpaților câte sunt dela Dunăre până la isoarele Prutului. Șesurile câte se întind pe sub aceste coaste n'au fost totdeauna locuite de neamul Românilor, mai ales pe vremile năvălirii popoarelor seltatece din Răsărit, și nici astăzi nu sunt pretutindeni locuite de Români. Însă munții au fost totdeauna ai noștri, ei sunt patria Românilor.

Numa cei-ce din părinți de părinți au avut neclintit locaș într'această patrie, numai aaeștia se pot numi Români. Ei țin unii cu alții și nu doresc nici odată să se miște de aici, nu cunosc altă patrie, nu vorbesc altă limbă între ei decât limba părinților lor; ei apără cu sângele acest pământ și ori care alt popor din lume e pentru ei neam străin și — după împrejurări — prieten ori dușman. Ei fac o familie mare, unită prin sânge, prin lege, prin limbă, prin obiceiuri, prin tradiții și au comunul pământ pe care locuiesc și în care dorm de veci părinții lor. În vreme de primejdie numai ei îl apără cu arma în mână, căci străinul e astăzi aici mâne într'altă țară, deci numai ei au dreptul să vorbească despre o patrie și să și facă legi după cum cred ei că e mai bine pentru țeară și neamul lor.

Fie-care neam nizește, dacă e risipit, se s'adune, se și aleagă o patrie, după cum poate și după cum are răgaz de alte neamuri. Multe neamuri, în cursul vremii, au fost silite să și părăsească patria lor, ori împinse de alte neamuri mai tari, ori ca să scape de boale venite din văzduh stricat și de locuri secetoase ori prea ploioase, iar altele și-au căutat o patrie nouă într'un pământ rămas gol după pustiiri de războaie și după altele de asemenea nenorociri.

Rare sunt neamurile care nu voiesc să aibe o patrie. Neamurile de prin Asia, cari și astăzi se mută dintr'un loc într'altul, o fac aceasta pentru-că au turme mari de vite și

caută mereu pășune. Se înțelege, ele nu pot să ajungă la putere și mărire, căci aceste două lucruri isvorăsc din cultură, iar cultura e legată de un loc statornic, de pământ.

Noi Români ne iubim patria. Nici vremea îndelungată, nici năpăstuirile limbilor străine care au cutreerat pământul, nici aspirarea Turcilor, n'au putut să ne depărteze de pământul nostru. Să dea Dumnezeu să fie tot așa până în veci. De-aceia s'o spunem și iarăși s'o spunem copiilor noștri, ca s'o aibă în inima lor: iubirea de patrie!

G. Coșbuc.

Lucruri slabe.

Cine trece prin comuna Vinerea și nu are cunoștință mai deaproape despre cele-ce acolo s'au întâmplat atât în causele comunale cât și în cele bisericești-scolare, acela își face închipuiri cu totul false. Despre vieața comunei politice și bisericești, apoi despre peripecțiile ce acolo s'au perondat cam de pe la anul 1848 încoaace, avem date pozitive și arhivele autorităților politice și bisericești băjbăe de multe feluri și soiuri de lucruri slabe. De frecări între oameni, cari după poziția lor și starea în care se aflau, chemați ar fi fost să fie spre fericirea acelei comune și locuitorilor ei.

Ansă la neînțelegeri au dat aceia, cari sub diferite pretexte au privit în averea comunei un izvor de venite, ear pe locuitori buni de exploatați.

Averea comunei, mai ales cea mobilă, este aproape sleită. Vina la aceasta o poartă în parte și organele administrative, chemate a controla, cari însă erau mai totdeauna seduse de opinia celor-ce stau în fruntea comunei. Și mai ceva. Despre treburile comunei politice Vinerea vom scrie cu prilejul când și de altcum vom face descrierea tuturor comunelor, cari formau odinioară scaunul Orăștiei, cu care datori suntem urmașilor noștri, începând cu Orăștia.

Acum se trecem la o împrejurare cât se poate de tristă și slabă, care ne-a dat ansă la această scrisoare.

Comuna bisericească gr.-or. și din fericire numai una există, la anul 1885 a avut o avere în bani gata și obligații în sumă de 2100 fl. După socoata anului 1899 are o datorie de 1600 fl.

Despre chivernisirea averii bisericești ar putea da deslușiri M. O. D. asesor consistorial Z. Boiu, care înainte de asta cu 23 ani a fost trimis în comună, ca să cerceteze multe abuzuri întâmplate pe lângă manipularea averii bisericești, sau actele luate în mai multe zile. Așa se vede însă, că cercetarea nu a avut efectul dorit.

După-ce avem convingere deplină, că Înalt Preasfinția Sa Dl Metropolit actual este aprig în ale chivernisirii averilor bisericești-scolare și nu suferă abuzuri și manipulari

capetenie și legătura a toate, este însuși guvernul, adică Domnul cu ministrii și parlamentul. Poporul de rînd, numărul cel mare de suflete, păzitorul hotarelor, ar fi roțile carului cu osiile lor. Nici patru roți, fără legătura inimii carului, dar nici inima carului singură fără roți, nu fac car în lege. Funcționarii nu sunt alta de cât unsoarea — se și zicem păcura — cu care ungi osiile ca să meargă carul cu înlesnire. Sunt de mare trebuință, dar nu prea mulți — căci pot să fie și mulți și puținii, cum vrei și cum te știi ajuta — ca și păcura: dacă pui prea multă, ori faci risipă de geaba, ori îți faci rău singur, că se înglodesc osiile și nu se mai pot învîrți. Și mi-se pare, că și la noi e mare comedie cu păcura ce-o punem pe osii.

Acum, carul îl ai: inimă și oiște, osii și roți. Poate merge? Poate, dacă ai boii ori cai. Așa e. Boii ori caii, care trag carul sunt tot noi, cu toții. — Să nu-mi luați cumva vorba pe dos! Noi ce toții, Domn și ministru, boeri și plugari, negustori și învățători și mai pe scurt toți căți fac parte dintr'un popor și dintr'un stat.

Bine, atunci ce e cu »burghezia«, sau »clasa de mijloc«, cu aceia adică pe care nu-i avem? La ce nu sunt buni, ce sunt ei? Sunt încărcătura carului. Adică greutatea ce trebuie s'o ducem? Atunci mai bine ne lipsim.

Nu. Ei, ca industriași și comercianți ne dau bogăția. Căci ori-cum, carul gol e bun, dar mai bun este, când îl ai încărcat cu bogății. Omul bogat, care și cumpără de toate de căte are trebuință, nu e nici pe departe așa de bogat ca unul mai mijlociu care pe toate ori pe cele mai multe le are și singur și-le face. Acesta nu plătește banii căți sunt tain al vinzătorului; nu ia ce găsește, bun ori rău, ci ceea-ce vrea. Iar noi câte amar de lucruri ni-le cumpărăm din țeri străine, căci nu le avem în țeară, și plătim și tainul vinzătorilor și plata drumului și vama și dacă s'au spart oalele pe drum, tot noi suntem de vin!

Învățăm și noi carte, căci acum în toată lumea se învață carte, și e bine să învățăm. Cine nu știe carte e legat la ochi. Dar noi nu prea învățăm carte cu gândul să fim oameni pe urmele ei; ci cu gândul să ajungem păcură la osiile carului. Fie-care Român, care știe dintre zece slove să deosebească pe buche de mislete, da năvală în oala cu păcură, să se facă don' funcționar. Dacă n'are cap să învețe mai mult, e rău, căci în loc să apuce de vr'un meșteșug ori de-o negustorie, el colindă cu pâlăria în mână dela prag la prag cerând vr'o »slujbușoară«, căci doară și el are drepturi în țeara lui — deșteptul de el! — iar statul e dator să-i bage pânea în

fără cap și păgubitoare, aducându-i aceste lucruri slabe la Înalta cunoștință, va dispune neamnat cele cuvenite și va trage la răspundere pe cei neglijenți.

Fie de ajuns, că în cele duhovnicești și așa turma cuvântătoare nu află nutremit. (Da dela cine Doamne? Red.) Cel puțin să nu ajungem ca mâne-poimâne să ni-se vinză biserica pentru datorii, la care expuși suntem.

Doamne ferește-ne de mai rău, că până acum ne poate ajunge!

Să muncim!

Multe și dierite sunt mijloacele de trai ale omenirii. Sunt oameni cu diferite ocupațiuni, a căror muncă mai grea ori mai ușoară, nici în parte nu li-e răsplătită.

Sunt însă și de aceia, favoriți de soarte, cari pentru puțină muncă se bucură de mare răsplătită.

Fie răsplătită, fie nerăsplătită, munca omului îi servește spre cinste, dacă își împrăvește cu dragoste, cu zel și cu bunăvoință lucrul și slujba la care s'a pus.

Din contră e rușine și păcat, pentru fiecare, dacă nu și împlinește cu scumpătate lucrul și slujba după care trăiește.

Toți dregătorii: dela ministru până la strejarul satului, și toți neguțătorii și meșteșugarii, așteaptă cele necesare pentru traiul vieții dela clasa cea mai de jos a poporului: Dela muncitorul de pământ, dela țeran.

Dacă toți, afară de lucrătorul de pământ, își îndeplinesc ori nu, cu scumpătate lucrurile lor, puțin, sau în unele cazuri chiar de loc nu suferă omenirea. Dacă economii însă nu pot sau nu voiesc să și îndeplinească la timp lucrurile lor economice au să suferă atât ei, cât și cei-ce trăesc din sudoarea lor.

În timpurile mai vechi, chiar și unii domni și dregători, pentru-ca să aibă pâne, trebuiau să țină de coarnele plugului. Și aceasta din motivul că slujbele oamenilor nu erau așa multe și așa împărțite ca în ziua de astăzi. În timpul de față însă dregătorii își ved numai de lucrurile lor, și economii de altă parte de-ale lor.

Pentru ori-care om e rușine, dacă nu și împlinește cu scumpătate munca sa; dar mai rușine și mare pagubă e pentru econom, dacă nu și împlinește la timp lucrările sale economice.

În sinul poporului nostru dela sate se află oameni mai cu stare, ori mai săraci, cari pe lângă economie mai îndeplinesc și câte-o slujbă în comună, fără de care comuna nu poate fi.

Slujbele acestea nu numai că nu aduc pagubă, ci din contră aduc ceva folos, dacă le poartă fiecare cu cinste și cu cumpăt. La cei mai mulți însă, prin necumpăt, nu numai că nu li-au adus folos, ci din contră le-au făcut pagube; i-au învârbat cu poporul; ba în cele din urmă pe lângă că s'au stricat

traistă și se și dea și de cheltueală pe drum. Iar dacă învață carte mai multă, iarăși e rău, căci tot după slujbe îi umblă gândul, numai atâtă că »mai multă carte, și slujbă mai grasă«. E și de ris și de plâns, când vezi, că băeți de țărani cari și-au cârpit capul cu puțintică învățatură de școală primară, iau drumul orașului cerșind o slujbă, în loc să s'apuice de vre-un meșteșug și să se facă oameni de capul lor.

G. Coșbuc.

Sfaturi practice.

Șoarecii se prăpădesc, dacă punem în locurile, unde umblă, mici globurile făcute dintr'un amestec de slănină sau unt ori unsoare rancedă, aluat de făină și răzături de fer.

Carii se depărtează din lemnul mobilor, punând în ele un blid cu ghindă proaspătă, care poate fi și cojită. Mirosul ghindei îi atrage și în curând umplu blidul. Fiind mobilă mare, e bine să punem în ea mai multe blidurile cu ghindă.

moralicește și-au mai netericit și familiile, și sipindu și moșiile, multe puține câte le-au avut. Și acestea toate fiindcă cu încetul s'au retras dela munca și s'au lăsat stăpâniți de lene și de patima beției.

Am putea arăta cu date, că unii dintre cei mai cu stare și harnici muncitori, economii, ajungând primari, jurați, notari ori percepători, și-au neglijat lucrările economice; s'au retras dela muncă și le plăcea să se peardă timpul, umblând în vremea lucrului zile întregi din cărcimă în cărcimă certându-se cu sătenii, pe cari voiau să-i nedreptățească, prin purtarea lor slabă și cu poftă de a câștiga bani, ca să și poată petrece mai departe.

Sunt între primari oameni cu pregătiri bunișoare și li-e drag să munciască la economie. Și sunt alții fără nici o pregătire și buni de lucru, ba au și timp destul, însă li-e rușine să muncească, dar să nedreptățească și să silească pe alții să le lucreze, și să i cinstească, nu li-e rușine.

Nu rare-ori dăm prin sate de câte un om cu astfel de gârgăuni în cap, că îndată ce apucă în vre-o dregătorie la comună, nu-l mai vezi muncind la hotar, deși slujba lui nu-i aduce la o săptămână cât pierde într'o zi în care nu lucrează; ba și după ce s'a lăsat de slujbă i-e rușine să muncească, ci mai bine își lasă paragină moșia ori se bagă în datorii ca să și lucreze pământul bănesc.

Dacă dintre locuitorii comunei nu vor munci: primarul, notarul, percepătorul, jurații etc., cari toți au moșia lor, mai multă ori mai puțină, apoi cine să muncească? Să muncim deci!

Omul muncitor așteaptă mai cu dor și mai cu drag sosirea și schimbarea anotimpurilor, cari îl învelesc privind recoltele înelugate din truda mânilor sale eșite.

Munca este izvor de bogăție, izvor de putere, de sănătate și mijloc sigur de fericire și neatnare.

Să muncim dar fiecare la locul său, căci răsplata muncii este tihna și bucuria sufletului.

Luminatul cu „electrică“ și „acetylen“.

Noua foaie „Libertatea“ din loc, nr. 2, în firul noutăților cu oare-care satisfacere face cunoscută cetitorilor sei neînsemnata nenorocire întâmplată Luni la 30 Dec. sub rubrica «Prima jertfă a acetylenului în Orăștie».

Din modul cum se scrie, se vede cât pe colo reclamu nefastei întreprinderi a electricii, luată în întreprindere din partea «Ardelei», care nu peste mult va aduce acest institut la ruina materială, întrucât suma enormă de peste 300 mii coroane investitură nici când nu va aduce mai mult de 2%, ba poate nici atât, pe când de altă parte interesele reescomptului fac 7%.

Cu plăcere vestita și hiperbolisata nenorocire s'a întâmplat cu soția servitorului dela «Dacia». În casa acestui institut s'a introdus »acetylenul« pentru nerezuita și defectuoasa luminare a »electricii« plus rămânerea prea de multe ori în întunecul egiptean, apoi pentru luminatul prea costisitor, cu care și mai vestitii economiști se nisuesc a acoperi pierderile institutului «Ardeleana».

Nenorociri cu mult mai mari s'au întâmplat chiar aici în Orăștie cu lampe de petrol, apoi nenorocirile cu puterea electrică sunt și mai primejdioase, dela cari publicul nu este scutit și a căror urmare este totdeauna — moartea.

Casul întâmplat este neînsemnat și femeea servitorului din navitate a mers în localitatea unde este pusă mașina, care era provăzută cu material până în acea zi chiar din partea monterilor. Ridicând o patroană deja folosită din castrolul cu apă și apropiându-o de luminarea cu care era în mână, gazul cât mai rămas, cantitate foarte puțină, a svirlit o singură flacăără pe obraz, pirlindu-o în față. Atât și nimic mai mult. De explozie nici pomână. Despre așa ceva poate vorbi numai un om naiv

care n'are nici idee de o construcție cu acetylen. De crepături în mașină nici poveste.

Readuși monterii la moment, am fost mai mulți în camera cu mașina și ei înșiși ne-au arătat motivele pipăibile, că ori-ce primejdie este eschisă.

Aserțiunea, că nu mai era gaz, e de tot falsă. Că lumina este adevărată lumină, nu închepe îndoeală, despre care mulți au avut deja prilej a se convinge. Cine are cunoștință pozitivă despre manauerea mașinei și construcției întregi se poate convinge și despre aceea, că pericolul este mai puțin ca la petrol, electrică sau alte puteri produse prin gaz.

La manuire să fie aplicat — la tot cazul — numai persoane instruite, ceea-ce este foarte ușor. Despre rentabilitate de altă-dată.

NOUTĂȚI

Tuturor cetitorilor foi noastre le dorim sărbători fericite!

AVIS! Prin aceasta vestim ca se știe, că dela 1 Ianuarie 1902 st. v. reducem (scădem) prețul abonamentului pentru țerani (plugari) cu jumătate. Adecă „Activitatea” va costa, dar numai pentru plugari pe un an 2 fl. sau 4 coroane.

Administrația.

Onorații abonenți ai „Activității”, cari sunt în restanță cu prețul foi, sunt rugați a-și plăti datoria în termenul cel mai scurt. Cugete fieștecare restanțier, că edarea și expedarea unei foi este împreună cu cheltueli mari.

— **Foc în Orăștie.** Joi după amiază pe la 2 ore s'a dat alarm de foc în Orăștie și ceața de care era cuprins orașul nu permițea să știi încotro. Arde biserica săsească! erau signalele oamenilor, cătră care se îndreptară mic și mare. Din ziua premergătoare (Anul nou) va fi rămas atare luminare nestinsă și încă pe altar, din care s'a aprins chiar altarul și fumul teribil din biserică nu permitea intrarea în ea, numai după-ce cu forța s'au spart fereștrile, mai slăbind fumul, s'a putut purcede la stins. A ars altarul cu tot ce era pe el, 2 felinare de argint s'au topit și chipul Mântuitorului, făcut în oloi și artistic. Era pe aci să se aprindă și scaunele. Toată biserica și mobilierul este afumat. Dauna se urcă la mii de coroane, și era și mai mare, dacă nu se observa focul de cu timp. O daună și eventual catastrofa era neincunjurată la așa o clădire mare.

— **Logele luate în arandă.** Joi sara, 9 Ianuarie n., are loc aici în Orăștie concertul artiștilor Popovici-Dima cu program german și român. Piesele nu ne sunt cunoscute și nu ne este dat a le ști, din ce cauză nu pricepem. Așa se vede că și în această direcție se face monopol.

Incât avem cunoștință, învățatul dascăl I. Branga, cu a cărui biografie am fost de mult imbiat, a luat în arandă logele dela sala «Transilvania», monopolisând toată întreprinderea pe seama sa și a cliței de care aparține. Ar fi bine ca domniul concertanți să fie informați despre acest monopol făcut pe contul d-lor.

— **D'ale posteii.** Excelența Sa dl ministru de comerț reg. ung. prin ordinațiunea dtto 17 l. c. nr. 66240 a dispus că dela 11 Ianuarie n. 1902 începând ridică prețul corespondențelor la 5 fil., ear al asemnatelor postale în lăuntru și în afară la 2 fil., așa că

de aci înainte corespondențele și asemnatele postale vechi aflătoare în mâinile publicului se pot folosi însă numai pe lângă lipirea unei marce de 1 fil. Dacă va lipsi însă întreținerea marcei de 1 fil. de pe corespondență, aceea numai însărcinată cu 2 fil. se va expeda mai departe.

Dela 1 Maiu începând însă nici corespondențele și nici asemnatele de acum mai mult nu vor fi primite, așa că asemnatele se reiaptă, ear corespondențele vor fi privite ca netaxate și numai cu porto de 10 fil. se va expeda mai departe.

Până la finea lui Maiu asemnatele și corespondențele aflătoare la public se pot schimba la oficiile postale.

De sine se înțelege că și ilustratele sunt a se prevedea cu marce de 5 fil.

Orăștie, 24 Dec. n. 1902.

Ehrllich m. p.

— **Aprindere pentru execuare energetică de dare.** Sub acest titlu ni-se scriu următoarele:

Ajay Géza, notar cercual în Kitid (ctul Hunedoarei) a fost presionat prin urgitări și amenințări cu cercetare disciplinară dela fururile mai înalte, ca notar tiner și conștiințios a satisfăcut acestor ordinațiuni, a efectuat cu energie execuțiunea de dare pe lângă ținerea formelor.

Deoarece comuna nu dispune de local corăspunzător pentru adunarea zăloagelor, în disordinea în care se află, și-a ajutat așa, că vitele pemnorate le-a adunat în curtea sa proprie, cu scop ca mănăzi, în 16 Dec., ziua de licitație, să le mîne la vânzare.

Ca să se zădărnicească planul, proprietarii obiectelor pemnorate au dat foc noaptea la grajdul notarului; în urma învâlmășelii cu focul, vitele zălogite au fugit care încotro, ear notarul a rămas cu 35 vite ale sale proprii fără acoperiș și adăpost în cap de iarnă.

Pentru cele 800 cor. plată notarială folosită dela comune, acum cu amar trebuie să sufere o pagubă de 3000 cor. în urma zelului oficios.

Aceasta nici pe viitor nu o poate sana, pentru-că legea comunala numai averea primarului o asigură din venitele comunei nu și a notarului, așa se vede că la codificarea legii s'a luat în privire, că notarul trebuie să fie sărac și astfel nu au ce-i aprinde.

Ce poate face acum un notar la dispozițiile amenințatoare a organelor mai înalte? Cum să execute ordinațiunile? Poate ar fi mai bine să nu le implinescă, pentru-că pedepsele eventuale nu ar fi suit la 3000 cor. și ar fi ieșit mai bine la socoteală cu coronele ce rămân din salariul de 800 după detragerea pedepselor.

Organele mai înalte și de altcum numai a ride știu despre nenorocire, să ajute nu sunt în stare.

Kitid, la 18 Dec. 1901.

Ajay Géza m. p.,
not. cere.

— **O noaună victorie a Burilor.** Londra, 27 Decemvrie. Lord Kitchener anunță din Iohanesburg cu data de eri, că generalul Rudlee raportează următoarele: În 24 Decemvrie Dewett, în fruntea unei trupe mari, a cucerit cu asalt tabăra lui Firman lângă Trefontein. Mi-e teamă, că perderile noastre sunt însemnate. Trupele de sub comanda lui Firman au constat din patru companii de infanterie și un tun de tăbără.

Telegrama lui Kitchener a produs în Londra mare consternație. E generală părerea, că nu e vorba numai despre o intrăngere, ci că 4 companii și 2 tunuri au căzut în captivitate la Buri, ba se crede chiar că toate companiile s'au prăpădit.

Haaga, 27 Decemvrie. Agenția „Nederland” declară de nebasate toate știrile despre tratări de pace. Burii doresc, ce-i drept, pacea, însă pe lângă garantarea deplinei lor independențe și pe lângă amnestiarea tuturor resculaiilor din Capland.

— **Un tun American.** Ministrul de război al Statelor-Unite face experimente cu un tun uriaș. Arma ucigașă are 50 urme

lungime și greutate de 100 tone. Giuleaua e de 10 metri în diametru și conține 100 chilogramme de gelatin explosiv. Tunul bate la distanță de 5 chilometri și o singură pușcătură e de ajuns pentru a nimici chiar și cel mai puternic vas de război. Cu acest uriaș se fac acum experimente în apropierea de Savannah. Giuleaua e aruncată din tun prin aer comprimat.

— **Convocare.** Membrii Secțiunii industriale a «Reuniunii economice» din Orăștie, sunt invitați prin aceasta la adunarea generală extraordinară, ce se va ținea Duminică în 5 Ianuarie n. 1902 la 2 ore p. m., în localitățile institutului tipografic «Minerva».

C. Baicu, preș.

— **Pentru complentrea** postului de contabil la Institutul de credit și economii «Ulpiana» ca societate pe acții în Grădiște, prin aceasta se escrie concurs cu termin pe 25 Ianuarie 1902.

Emolumente: salar fix 1600 coroane pe an.

Doritorii de a obține acest post au de a-și înainta Direcțiunii petițiunile instruite cu atestatele necesare până la termenul indicat.

— **O aducere aminte plăcută.** Când la anul 1805 Napoleon I trecu prin Genua, familiile patriciane din acest oraș se încercară prin tot felul de ovațiuni a câștiga iubirea marelui împărat. Culmea festivităților o forma un prânz mare aranjat după modelul prânzurilor ce le arangeasă — illo tempore — Antonius dragei sale Cleopatra. Frumosul parc al palatului Doria fu spre acest scop împreunat cu o grădină notătoare, ridicată pe pontoane. Iar îndată ce oaspeții se așezară la masă, grădina fu deslegată de parc și împinsă spre mare. După sfîrșirea prânzului, toate vasele scumpe folosite cu acest prilej fură aruncate în mare iarăși după un model din istoria lui Antoni și Cleopatra. Numai când se pregătia să părăsească Genua, află Napoleon că patricianii genuezi în realitate nu jertfiseră nici un singur vas. În jurul grădinei fuseseră anume întinse rociuri mari, în cari se adunaseră toate vasele de aur și de argint. Napoleon la început părea mânios, apoi observă cu o privire adâncă, disprețuitoare. «Cu atât mai bine! Așa nu o aducere aminte neplăcută îi va lega de mine, ci una plăcută. Nu le poți lăsa oamenilor o aducere aminte mai plăcută, decât să te fi lăsat să te păcălească».

— **Invitare** la producțiunea teatrală-musicală împreunată cu dans arangeată de inteligința română din Șoimușul-murășan, cu concursul unui grup de tineri din semin. «Andreian» Duminică, în 30 Decemvrie 1901 (12 Ian. 1902) în ospătăria «Csöz» din loc. Șoimușul-murășan, 11/24 Decemvrie 1901.

Comitetul arangeator.

— **Stimați confrați!** Văzând exclusivismul sindicatului presei și știind că mulți din gazetarii de meserie nu îndeplinesc condițiile cerute de statutele sindicatului spre a putea fi primiți ca membri ai lui, vă propunem înființarea unei Asociații generale a presei, în care să poată intra ori-ce ziarist, fără deosebire de naționalitate, precum și toți aceia cari țin condeiul în mână.

Sperând că și d-v. veți aproba propunerea noastră, vă rugăm să ne trimiteți adresa la redacția ziarului «Universul», spre a putea decide apoi localul și ziua unei consfătuirii în care să se pue bazele «Asociației».

Primiți vă rugăm, stimați confrați, expresiunea deosebitei noastre considerațiuni.

Un grup de gazetari.

— **Invitare.** Senatul școlar gr-cat. din Petromani are onoare a vă invita la Concertul împreunat cu joc ce îl va arangea în 8 Ianuarie 1902, în a doua zi de Crăciun în școala gr-cat. din loc pentru ajutorarea școlărilor miseri. Cântările din Program le va executa corul școlărilor sub conducerea dlui învățător George Voda.

— **Revisori-experti.** Delegațiunea Băncilor, conformându-se însărcinării primite din partea Conferenței din 20 Septemvrie, a numit în ședința sa din 27 Dec. a. c. revisori experți pe Domniul I. Br. Hodoș, directorul «Patriei», Iosit Lissai, contabil-șef la «Albina», Sava Raicu, secretar la «Victoria», Ioan Vătășan și Dom. Rațiu, contabili la «Albina», și I. Perian, contabil la «Orăviceana». Revisorii experți vor fi invitați a se întruni sub conducerea dlui I. Br. Hodoș, spre a stabili principiile conducătoare pentru încheierea uniformă a bilanșurilor la institutele noastre de credit, precum și normele după cari revisorii experți vor face revisiunile plănuite de Conferință. Proiectul ce se va elabora, se va supune apoi aprobării conferinței, care se va întruni în anul viitor. Astfel avem speranța, că băncile noastre în timp apropiat își vor fi creat un organ de control extern și prin aceasta o nouă și importantă garanție a viitorului lor.

— **Un necesar de călătorie** de o rară frumșeță s'a putut vedea zilele trecute în museul de artă industrială din Berlin. Napoleon I dăruise acest cap doperă de argint ficei sale mășteră Stefania Beauharnais, — mai apoi mare ducesă din Baden — probabil pe anul 1806. Prin moștenire a trecut apoi în proprietatea nepotului acesteia ducese, anume în proprietatea regelui României Carol, care l-a trimis nu de mult spre reparare la Berlin, la giuvaergiu Telge. Deși întocmit pentru călătorie, necesarul acesta e foarte pompos, și cuprinde uneltele de lipsă pentru două persoane. Toate uneltele sunt de argint și aurite. Partea de sus e purtată de caryatide (stâlpi, reprezentând persoane) conține 2 sticle și mai multe păhărele. Toate argintăriile poartă inscripția «Biennois orfèvre de S. M. l'Empereur et Roi à Paris». Toate bucățile sunt provăzute cu inițiale S. Această operă frumoasă, conștiințios restaurată, e una dintre cele mai succese opere de artă în stil «Empire».

— **La o critică fără rost.** Fiind redacțiunea noastră rău informată privitor la chestia cu logele, prin aceasta, la cerere competentă, revocăm cele zise în nrul nostru de mai nainte la adresa unui popă sau învățător, deși nu conține nici o ofensă.

Situațiunea agricolă.

După zăpada și gerul dela începutul lunii Dec. a urmat în părțile noastre timp ne mai pomenit de frumos. În 20 Dec. n. albinele au sburat ca în timpul roitului; în unele regiuni ale Ardealului au fost ploii împreunurate cu fulgere și tunete.

În România timpul se menține călduros. La noi, ca și în România, este temere ca nu cumva gerul să se ivească și să vateme recoltele, cari se desvoaltă cu putere.

În Germania și Belgia agricultorii sunt mulțumiți de starea sămănturilor.

În unele părți ale Rusiei starea sămănturilor lasă mult de dorit.

În Franța timpul este ploios și în multe regiuni a căzut zăpadă. Sămănturile timpurii sunt foarte frumoase.

În Anglia ploile căzute în timpul din urmă au prins bine sămănturilor.

În Statele-Unite situațiunea sămănturilor s'a ameliorat în urma ploilor.

În Australia perspectivele sunt foarte bune.

Prețul grânelor a scăzut din dou; iar prețul cucuruzului se menține în urcare.

Bibliografie.

Au intrat la redacția noastră «Călin-darul Poporului» pe anul comun 1902. Editura și tiparul «Tipografie», societate pe acțiuni, Sibiu. Format plăcut. Conținut calendaristic corăspunzător recerințelor țeranilor nostri. Pentru distragerea publicului încă este îngrijit cu diferite lucrări folositoare și de învățăture potrivite.

«Călin-darul Plugarului» pe anul comun 1902. Brașov. Editura tipografiei A. Murășan. Înzestrat cu fotografia renumitului dascăl ro-

mân George Lazar. Impărțirea materialului este întru toate bine chibzuită. Partea de distragere plină de învățături folositoare pentru plugarul român.

* „Calendar“ pe anul dela Christos 1902. Prețul 60 fil. Arad. Editura tipografiei diecesei gr.-or. rom. a Aradului. Pe lângă împărțirea tuturor recerșințelor calendaristice și de distragere, conține și șematismul forurilor gr.-or. mai înalte, apoi cel special al eparchiei Aradului.

Toate acestea le recomandăm onoratu-lui public român.

Medic dentist.

Dr. Cserey Zsigmond, medic universal, deschide un atelier dentistic la 4 Ian. n. 1902 în „Hotelul-Central“ din loc.

Recomandă p. t. public plombare de dinți și puneri de dinți artistici, în deosebi invențiunea cea mai nouă numită „Magnalium“, dantură metalică, care nu este expusă rușii și este subțire ca frunza de hârtie. Prețul unui dinte face 7 cor., bucăți vechi se transformează pentru 5 cor., lucrăți în cauciuc cu 4 cor.

Am intenția a fi în toată săptămâna câte 2 zile aici în Orăștie și așa cuget, că ofer destulă garanță pentru lucrurile mele artificiale, bonitatea și durabilitatea acelora.

Mă voiu întreține aici deocamdată 8—10 zile.

Ordinez zilnic dela 8—12 și 2—4 ore.

Orăștie, la 31 Decemvrie 1901.

Dr. Cserey Zsigmond m. p.

4115—1901. tkvi număr.

Arverési hirdetményi kivonat.

A m.-radnai kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy «Lipovana» tak. és hitelintézet végrehajthatónak Popa Szerafim és társai végrehajtást szenvedő elleni 240 kor. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a m.-radnai kir. jbiróság területén levő az ilyói 91. sz. tkvben A † 1. rsz. 214. 215. hrsz. sz. egész beltelkes házra 610 kor. s az ilyói 98. sz. tkvben A † 1—5. rsz. 230. 231st 563. 657. 823. és 1070. hrsz. egész ingatlanokra 1084 koronában elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi január 22. napján d. e. 10 órakor Iltyó község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladtni fog. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsará-

nak 10%-át vagyis 61 illetve 108 kor. 40 fillert készpénzben, vagy az 1891. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett ártolymmal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

M.-Radna, 1901 nov. 2-án.

A kir. jbir. tkvi hatóság.

Polgár,
kir. albiró.

1187—1901
vég. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX.t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíróságnak 1900 évi V. 718/9 számú végzése következtében Dr. Muntean Aurel ügyvéd javára Herman Ede ellen 19 kor. 02 fil. s jár. erejéig 1901. évi julius hó II. n. foganatosított kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 2540 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: varrógépek nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek Kolozsvár városi kir. jbiróság 1901-ik évi VI. 992/2 számú végzése folytán 19 kor. 02 fill. tőkekövetelés, ennek 1900. évi hó napjától járó % kamatai, és eddig összesen 54 kor. 09 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig egyetem utcában 6 sz. alatt leendő eszközlésére 1902 évi január hó 7 napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben ar árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1901 évi decem-ber hó 23 napján.

(P H) Olvashatlan aláírás.

„DACIA“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12, lângă posta regească).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) depuneri fără anunț până la 100 cor. 5½%.

b) depuneri mai însemnate cu anunț de un an cu 6%.

c) depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvază fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii sau obligații cu cavenți.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță hipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arêndează și exarêndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Directiunea.

„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

in Orăștie zászváros

Opuri ———
Bilete de log. ———
Broșuri ———
Circularare ———
Bil. de vizită ———
Invitări ———
Bilanțuri ———
Acții ———
Cap. de epist. ———
Placate ———
Ord. de dans ———
Adrese ———
Compturi ———
Note ———
Preț Curent. ———
Anunțuri ———
Registre ———
Imprimare ———
Couverte ———
Bilete de cun. ———
Etc. etc. etc.

Există deja de 13 ani și este pro-
văzută cu tot felul de material
necesar, ca ori-care altă tipografie.

Institutul Tipografic

„Minerva“

pe lângă că efectuește ori-ce co-
mande repede și cu prețuri mode-
rate, se îngrijește totodată ca toate
acelea să fie estetic lucrate și
fără erori.

Până de present se bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acuratețea cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca unica tipografie românească în acest mare comitat, se roagă de binevoitorul sprigin al celorlalte institute rom., precum și al privaților.

„Donau“

4—

societate de asigurare concesionată în Viena.

Asigură în condițiunile cele mai avantajoase:

a) **Contra daunelor de foc**, edificii de locuit și de economie, magazine de mărfuri, mobile, îmbrăcăminte, rufe, **cară și vite** de tot soiul, produse de câmp și de recoltă.

Asigurare favorabilă în paușal și în condiții avantajoase, mai departe: biserici, școli, edificii parohiale și edificii domeniiale, stabilimente de fabrici, mori etc.

b) **Pe viața omului** în combinațiuni deosebit de favorabile, capitalele asigurate se pot folosi atât pentru asigurarea viitoriului familiei (cas de moarte) cât și în cazul ajungerii unei etăți fixate a asiguratului și anumit după patru prospecte deosebite.

Informațiuni se dau și oferte se primesc la „Dacia“ institut de credit și economii, societate pe acții în Orăștie ca **Agentură principală**.